

MAANDORGAAN VAN BIOLOGIA MARITIMA
NEDERLANDSE VERENIGING VAN ZEE-AQUARIUMLEEFHEBBERS
Opgemaakt 12 November 1939

Nr 50

5e Jaargang Nr 3

Maart 1955

IMPORT!

Al reeds enige tijd tracht B.M. het houden van een sub-tropisch en tropisch zee-aquarium te bevorderen. De hierin te houden dieren zijn vaak kleurrijker en iets gemakkelijker in de verzorging, dan onze Noordzeebewoners. De grote moeilijkheid is echter: Hoe krijgen we de dieren levend over, zo, dat het houden van deze dieren voor ieder bereikbaar is? Reeds enige malen werd in de "Kor" mededeling gedaan van de mogelijkheid van importen uit de Middellandse Zee en zelfs uit Nieuw Guinea. De Middellandse Zee importen vinden nu vrij geregeld plaats, hoewel de prijzen -doordat het vervoer snel moet zijn en men dus op het vliegtuig aangewezen is- vrij hoog zijn, hoewel bij lange na niet zo hoog als de huidige winkelprijzen!

De import uit Nieuw Guinea daarentegen is volledig mis gelopen. Daar hier het vliegvervoer de prijzen tot in het formidabele zou doen stijgen, werd getracht van het schip gebruik te maken. Eilacie, bij het trachten is het gebleven.....!

Des te verheugender is het daarom, dat wij thans verzekerd zijn van een geregelde aanvoer van een steeds wisselende collectie dieren uit de wateren van Normandië en de Golf van Biscaye; dieren dus, die ook de gelukkige eigenschappen van de sub-tropische vertonen.

Ten van onze donateurs heeft zich bereid verklaard voor een geregelde aanvoer te zorgen en deze aan B.M. tegen de kostprijs af te staan. Uit de aard der zaak is het strand geen winkel, waar dieren op bestelling leverbaar zijn, maar alle dieren, die voor het aquarium interessant zijn zullen worden meegebracht.

Eindelijk zal het dan mogelijk zijn om ook subtropische dieren te houden tegen werkelijk zéér lage prijzen, iets, waar we de betrokken donateur wel dankbaar voor mogen zijn.

Gezien het feit, dat er nog geen dieren aanwezig zijn is er nog geen prijslijst gepubliceerd, doch er kan al wel gezegd worden, dat in slechts zeer enkele gevallen -in de getoonde lijst slechts één maal- de prijzen boven de gulden uitkomen!

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen alleen geoorloofd na schriftelijke toestemming van de redactie.

Dr van der Meer heeft zich bereid verklaard de distributie te verzorgen, maar.....de werkzaamheden moeten tot het uiterste beperkt blijven. Daarom zijn een aantal aanwijzingen opgesteld, waaraan ieder zich zal moeten houden.

- a. De leden in de Afdelingen Rotterdam, Den Haag, Leiden en Bergen dienen hun aanvragen per afdeling op te geven aan een lid in hun afdeling, die zich daarvoor beschikbaar wil stellen. Slechts dit lid kan de dieren in Delft gaan afhalen. Voor de leden in deze Afdelingen is dus geen individuele bestelling mogelijk. Aan de overige leden wordt verzocht ook hun aanvragen voor zover mogelijk eveneens te centraliseren.
- b. Men kan eerst dieren in Delft gaan afhalen, nadat men hiervoor een afspraak met Dr van der Meer, Rochussenstraat 12, Delft, heeft gemaakt.
- c. Dieren worden slechts afgegeven tegen **CONTANTE BETALING** en inlevering van **VOLDOENDE VERPAKKINGSMATERIAAL**.
- d. Er is niet te garanderen, dat alle dieren steeds aanwezig zijn. Geef daarom meerdere dieren op, waaruit de afhaler zijn keuze kan maken. U zult wel van ons aan willen nemen, dat deze bepalingen gemaakt zijn om Dr van der Meer, die dit in zijn vrije tijd zal moeten verzorgen, zo veel mogelijk te ontlasten. Postverzending is daarom dan ook niet mogelijk. Daarom, misschien ten overvloede: Wilt U deze dieren aanschaffen, denk dan aan **CENTRALISATIE VAN BESTELLINGEN**
CONTANTE BETALING
VERPAKKINGSMATERIAAL
AFSPRAAK MAKEN!

Wacht U overigens even met het doen van bestellingen, totdat de eerste prijslijst in de "Kor" verschenen is?

ESPERANTO

EN HET ZEE-AQUARIUM

Een van onze leden, de Heer Blickman, is een volijverig Esperantist. Ik neem direct aan, dat U niet zo een, twee, drie het verband tussen Esperanto en onze liefhebberij zult zien, maar wanneer U deze taal in verband brengt met internationale contacten, zal het U al wel wat duidelijker worden.

U weet allen, dat het leggen van internationale contacten op het ogenblik in het middelpunt van de belangstelling staat. De moeilijkheid is echter, hoe daartoe te komen. De Heer Blickman ziet echter een mogelijkheid door middel van Esperanto, hij doet ons daarom een voorstel dat ik hem het beste zelf kan laten vertellen:

"Ongetwijfeld zult U zich afvragen wat deze twee begrippen met elkaar te maken hebben, maar het Esperanto als internationale taal is een zeer geschikt middel om met liefhebbers in het buitenland te corresponderen. Om ook eens te weten, hoe of men in Portugal of in Oostenrijk deze liefhebberij beoefent. Een tweede vraag komt dan ook onmiddellijk op, n.l. Zijn er dan van die mensen? Zeer zeker, hoewel nog zeer klein in aantal. Zij zijn zo klein, dat zij het idealisme bezitten om in het kader van de Wereldfederatie een onderafdeling te stichten, om zo te komen tot een vrij regelmatige uitwisseling van gedachten, ervaringen enz. Echter niet iedere Esperantist of - wanneer U idee hebt

om Esperanto te gaan leren - aankomend Esperantist, weet dit. Daarom dit verzoek:

Bent U Esperantist en wilt U medewerken, geeft U dan Uw naam en adres op en beantwoordt dan tevens de vraag of U reeds Esperantocorrespondenten in het buitenland bezit, ofwel, dat er in Uw kennissenkring Esperantisten zijn, die zich interesseren voor het bovengenoemde. Wijst hen dan op deze oproep.

Alle aanmeldingen en verdere inlichtingen aan: A.Blickman, Schouwstraat 32, Nieuwendam.

Dr. C. van der Meer

EEN VUILVANGER

(VOOR LUIE AQUARIUMHOUDERS)

In een aquarium, dat nogal wat vissen bevat, treedt meestal spoedig een aanzienlijke vorming van zweefvuil op. Dit vindt zijn oorzaak in het feit, dat nu eenmaal vrijwel alle vissen, die in een zeebak gehouden kunnen worden, bodembewoners zijn. Vuil, dat zich anders op de bodem in kuiltjes of in rustige hoekjes zou verzamelen wordt nu voortdurend door de bewegingen van de vissen opgewerveld en blijft zweven, wat de bak 'n minder fraai aanzien kan geven. Alleen voortdurend afhevelen van de bodem kan dit euvel verhelpen; de gewoonlijk gebruikte filters raken al spoedig verstopt en geven dan een zo geringe doorstroming, dat van opvangen van het zweefvuil nauwelijks sprake kan zijn.

Wanneer men geen tijd of geen zin heeft om voortdurend te hevelen, blijft men zitten met troebel water.

De enige manier om hieraan tegemoet te komen is een snelstromend filter dat niet gauw verstopt raakt. Een dergelijke filter is als volgt te maken. (zie tekening no. 2)

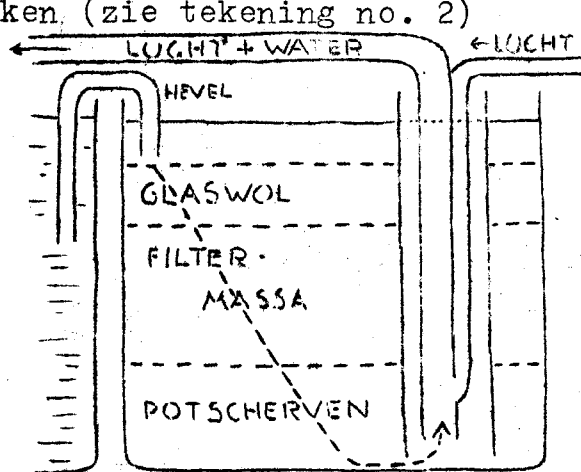

FIG. 1: GEBRUIKELYK

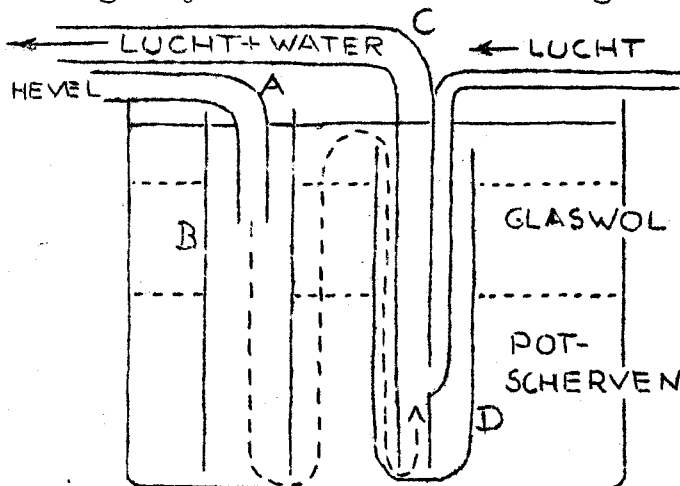

FIG. 2: NIEUW

Het water uit de bak komt via de hevel (A) in de bijvoorbeeld 3 cm wijde buis (B) en stroomt naar de bodem van de filterbak. Deze buis mag de bodem van de filterbak niet op een zodanige wijze raken, dat de onderkant afgesloten wordt. Uit buis B komt het water in een vrij grote ruimte die losjes is opgevuld met bloempotscherven, glasscherven, grote schelpen of iets dergelijks. In deze ruimte neemt de stroomsnelheid van het water af, waardoor het grove vuil kans krijgt te bezinken.

Het water begeeft zich nu in de filterbak naar boven en beweegt zich dus in omgekeerde richting als de vuildeeltjes, die neiging hebben naar beneden te zakken. Wanneer het water nu een laag glaswol passeert zal het grootste gedeelte van het vuil reeds bezonken zijn, zodat verstopping van de glaswol veel minder snel optreedt dan in een gewoon filter, waar alle vuil op de glaswol terecht komt.

Boven de glaswol verzamelt het schone water zich en kan nu met behulp van lucht op de gewone wijze in het aquarium teruggepompt worden. Dit pompje (C) wordt daartoe geplaatst in een ongeveer 3 cm wijde buis (D) die van onderen afgesloten is en met zijn bovenrand juist boven de glaswol uitsteekt.

Een dergelijke vuilvanger kan een zeer behoorlijke doorstroomsnelheid onderhouden en toch alle grove vuildeeltjes volkomen opvangen. Zeer fijne deeltjes zoals bacteriën of de gevreesde chroococcus, die onze bakken in "erwtensoop" kan veranderen, worden natuurlijk niet tegengehouden, maar of een gewoon filter hiertegen veel kan uitrichten, is volgens mij ook nog altijd een open vraag.

EEN STOEL VAN NEPTUNUS.

Een op het Bloemendaalse strand aangespoelde stoel is een dezer dagen naar het Artis-aquarium in Amsterdam verhuisd. Niet omdat men het aanzag voor een bijzonder zeemonster, maar omdat deze oude stoel -zonder zitting- met meesterhand versierd was met Rode en Witte zee-anjelierien, zeepokken en andere zoutwaterbloemen (sic!), alsof hij als troon voor Neptunus zelf had dienst gedaan.

De hondshaaien, zeebaarzen en zeepalingen in het Aquarium zijn er wat bang voor, hetgeen de theorie, dat de stoel de troon van Neptunus is, zou kunnen bevestigen. Maar de wetenschap heeft een andere verklaring voor de versiering. Doodgewone woningnood, zeggen de deskundigen. Aan onze rotsloze kust grijpen zee-anjelierien dankbaar ieder vast voorwerp aan om zich te hechten, daarom zal de versierde stoel ook wel niet lang versierd blijven, want in het Artis-aquarium heerst géén woningnood!(Haagse Crt).

VAN DE REDACTIE

De Heer Wouda, die tot heden het redacteurschap van de "Kor" heeft vervuld, heeft zich met ingang van 15 Maart j.l. genoodzaakt gezien deze fundtie neer te leggen. Het past ons op deze plaats een woord van dank uit te spreken voor het vele werk, dat hij voor B.M. door middel van de "Kor" heeft verricht.

Met goedvinden van het algemeen bestuur heeft Uw Voorzitter zich thans met de redactie belast en hij hoopt dit op dezelfde wijze te kunnen doen als zijn voorganger. Mag hij daarom ook een beroep op U doen? Stuurt U dan ook eens zo nu en dan een artikeltje. Wanneer alle leden dat één keer per jaar zouden doen, dan zou de redactie voldoende stof hebben om een respectabele reeks van Korren te vullen! Tot slot nog een wijziging in de gang van zaken:

STUURT VOORTAAN ALLE CORRESPONDENTIE, DUS OOK DIE BETREKKING HEEFT OP DE REDACTIE, AAN HET ADRES VAN DE ALG. SECRETARIS: DE HEER J.C.v.EGDOM

INKTVISSEN

In 1825 vond Delle Chiaje in de mantelholte van het wijfje een lang, wormachtig dier, dat hij voor een parasiet hield. Cuvier, de beroemde natuurkundige was het daar volkomen mee eens en hij ging nog een stap verder, door het als een ingewandsworm te determineren. Hij noemde het dier: Hectocotylus. Maar..... 25 jaar later ontdekte men het mannetje en toen bemerkte men, dat dit dier een bijzondere vangarm had. Een vangarm met een speciale zak, geschikt voor de opname van het sperma. Als dat gebeurd was, liet de vangarm los en hij begon dan een zelfstandig leven te leiden, waarin hij op zoek ging naar een wijfje. Had zo'n ontmoeting plaats, dan drong de arm de mantelholte binnen en de bevruchting kwam tot stand. Toch zijn hiermede alle vragen nog niet opgelost, want nog steeds is het een raadsel, hoe deze vangarm, die niet voorzien is van een speciaal zenuwstelsel, kans ziet een wijfje op te zoeken.

Buiten de genoemde papiernautilus komen er nog meer vertegenwoordigers uit de groep der Dibranchiata voor, waarvan we de volgende in onze wateren aantreffen; ze zijn op hun beurt weer onderverdeeld naar het aantal vangarmen, dat ze bezitten:

Decacera (tienarmigen)

<i>Sepia officinalis</i> L.	- zeekat
<i>Allotheutis subulata</i> Lam.	- dwergpijlinktvis
<i>Sepiola atlantica</i> d'Orb.	- dwerginktvis
<i>Loligo vulgaris</i> Lam.	- pijlinktvis
<i>Ommastrephes sagittatus</i> Lam.	- grote pijlinktvis

Octopoda (achtarmigen)

<i>Octopus vulgaris</i> Lam.	- kraak
<i>Eledone cirrhosa</i>	-

Deze Dibranchiata hebben slechts een schelp, die het lichaam niet kan herbergen - de schelp van de papiernautilus was eigenlijk geen schelp - ofwel de schelp ontbreekt geheel, zoals bij de Octopoda. De pijlinktvis danken hun naam juist aan deze schelp, die de vorm van een pijl of veer heeft en geheel binnen het lichaam ligt (zie fig. 3)

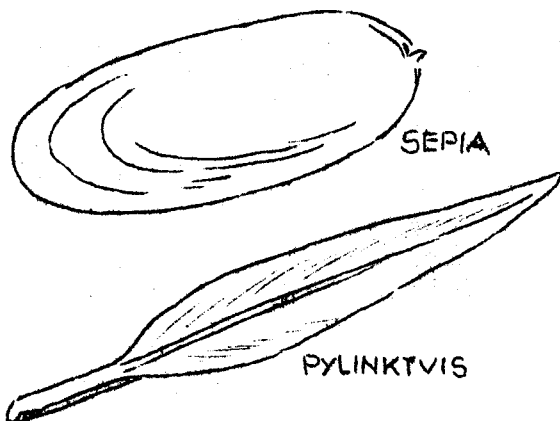

fig. 3 Rugschilden

De inktvis, waarvan ieder wel eens wat gemerkt zal hebben, is de *Sepia officinalis* L. Gedurende de zomermaanden spoelen talloze rugschilden in allerlei formaten aan (fig. 3) Deze sepia's verschijnen in Mei voor onze kusten. In zeeland ruim een week eerder, dan in Den Helder. Eerst komen de grotere, later de kleinere, nog niet geslachtsrijpe dieren. Van Juni tot Juli zetten de wijfjes hun eieren af. In een aquarium van het Zoölogisch Station in Den Helder heeft men dit mooi kunnen waarnemen. Tijdens de copulatie omstrengelen het mannetje en het wijfje elkaar met de vangarmen. Het mannetje

stort het sperma op de vangarmen van het wijfje, waarna bij het naar buiten komen van de vrouwelijke eicel, de bevruchting plaats heeft. Het ei wordt door het wijfje in de bek genomen en met sepia besproeid, waardoor het ei zwart van kleur wordt. De vangarmen omstrengelen nu een vast voorwerp, een steen, een stuk ijzer en met de bek wordt nu het ei vastgezet.

Intussen houdt het mannetje in de buurt de wacht, om eventuele indringers te verjagen.

De sepia wordt slechts zelden veel Noordelijker aangetroffen dan Den Helder. Hij voedt zich met garnalen, kleine vissoorten en jonge grote soorten en het is dus wel geen wonder, dat de zeeekat door alle vissers met een felle haat vervolgd wordt. Een sepia, die het ongeluk heeft in hun netten verzeild te raken, kan er van op aan, dat zijn kop in onzachte aanraking gebracht wordt met de boorden van de schuit, voor hem de zekerste weg om een einde aan zijn strijd om het bestaan te maken. De naam van de kleurstoffen, die de inktvissen in tijden van gevaar wegsputten is van de sepia officinalis L. afkomstig namelijk: sepia. Deze stof is aanwezig in de inktzak, een reservoir met een flesvormige gedaante. Ze bevat een zeer actieve bruin-zwarte kleurstof. Dit kleursel werd reeds in de oudheid gebruikt om te schrijven en thans nog heet die bepaalde zwart-bruine kleur bij de schilders nog steeds sepia.

De inktzak werd gedroogd verhandeld. Door koken met verdund zoutzuur worden de huiddelen losgeweekt. De vloeistof wordt dan gefiltreerd en ingedampt, dan nog eens uitgewassen en wederom gedroogd, waarna de sepia voor het gebruik gereed is.

Men heeft berekend, dat de werkzaamheid van sepia zo groot is, dat 10 druppels voldoende zijn om 1 liter water volkomen ondoorzichtig te maken! Dat laatste is nu de bedoeling van de inktvis. Tegelijk met het water uit de mantelholte spuit hij sepia naar buiten. Daardoor ontstaat er een zwarte wolk, en juist zoals een moderne slagvloot een rookgordijn legt, om de aftocht te dekken, juist zo verlaat de inktvis het toneel van de strijd.

Cuvier, die we al eens eerder noemden, gebruikte de sepia van de inktvissen, die hij ontleedde, meteen om de bijbehorende schetstekeningen te maken. Hij werd echter overtroffen door Buckland, die zijn standaardwerk over versteende inktvissen met hun eigen kleurstof illustreerde. De kleurstof, die in de versteende inktzakken van de duizenden jaren oude inktvissen als een brokkelige zwarte massa bewaard bleef, behoudt zijn werkzaamheid dus wel heel lang.

De vertegenwoordigers van de Octopoda, die in onze wateren leven, zullen nog meer tot de verbeelding spreken. Het zijn, zoals gezegd, de Octopus en de Eledone. De Octopus met twee rijen en de Eledone met een rij zuignappen op de vangarmen.

fig. 5 OCTOPUS

Deze heren zijn wel de meest rigoureuze rovers, moordenaars en slachters van de zee, die er bestaan. Ik kan me voorstellen, dat U, wanneer U een van deze heren in de bakken van het Zoölogisch Station in den Helder, of waar ook, ziet, U een rilling moeilijk kunt onderdrukken. Het zijn dan ook regelrechte "griezels". Als een oude roofridder in zijn burcht ligt hij te loeren achter een stapel stenen, omringd door de botten en beenderen van zijn vroegere slachtoffers.

Een koud slangenooft staart U vadsig aan en zo nu en dan trekken kleur-
rillingen over zijn lichaam. Vadsig, ja, vergis U niet. Zolang er niets
in de buurt komt wat van zijn gading is, kan hij urenlang stil zitten.
Zo nu en dan komt hij in actie om zijn burcht te verstevigen. Hij
sleept dan met stenen, die hij met zijn vangarmen beetpakt en op hun
plaats legt. Een Octopus met de lichaams grootte van een straatkei, dus
zonder vangarmen, jongleert met diezelfde straatkeien als een gewicht-
heffer met zijn halters en.... met zichtbaar minder moeite. Is alles
weer naar genoegen, dan trekt hij zich weer achter zijn barricade te-
rug en wacht....stil....en vadsig.

We laten nu eens een zwemkrab in de bak los. Driftig en zich van geen
gevaar bewust krabbelt en roeit hij door de bak. Let nu eens op de Oc-
topus! Langzaam gaan de ogen in de richting van de krab. Even gebeurt
er niets, dan schieten kleurgolven van diep rood en paars over zijn li-
chaam. De Octopus is kennelijk ten prooi aan een hevige opwindning.....
dan, plotseling, met een formidabele zwaai, schiet hij op de niets ver-
moedende krab af, grijpt hem vast met zijn vangarmen en het lot van de
hevig spartelende krab is van te voren al met zekerheid te bepalen. Nog
steeds schieten er felle kleurenschichten over zijn lichaam. Hij trekt
zich terug in zijn burcht, de krab tussen de vangarmen. De krabbenscha-
ren knijpen en grijpen verwoed, ze pakken een vangarm en knijpen.....
zonder enig resultaat. Een inktvis heeft geen geraamte van been of
kalk, de vangarm biedt dus geen weerstand aan de knijpende beweging van
de krabbenschaar. Het is alsof hij probeert een opgepompte fietsband in
tweeën te knijpen, het heeft geen resultaat. De vangarmen worden samen-
geknepen en geperst, zonder dat de Octopus daar zichtbare hinder van
ondervindt. Steeds meer wordt de krab met de gevoelloze armen omwikkeld
en stukje bij beetje wordt hij in de richting van de bek getrokken, die
midden tussen de vangarmen gelegen is. Een gevaarlijke bek, gewapend
met twee tanden in de vorm van een papagaaiensnavel (zie fig.4) Het e-

fig. 4 Bek

nige stevige en harde aan de hele Octopus. Het har-
de stevige krabbenpantser wordt gekraakt met het
meeste gemak, in een minimum van tijd is er van
de krab weinig meer te bekennen.

De Octopus ligt weer lui en vadsig en het enige,
dat aan de strijd herinnert is de iets grotere af-
valhoop rondom en de nog enige tijd durende nafil-
keringen van het kleurenspeel op het lichaam van de
Octopus.

U ziet, dat zo'n Octopus heus geen lieverdje is,
terwijl zijn aanvalswapen, de armen en de bek wel
zeer effectief zijn.

Ze bestaan uit rijen zuignappen, van verschillende
grootte, die in een of meer rijen over de vangar-
men lopen. Bij andere soorten zijn ze weer gecon-
centreerd op de verbreedde uiteinden. (zie fig.5)

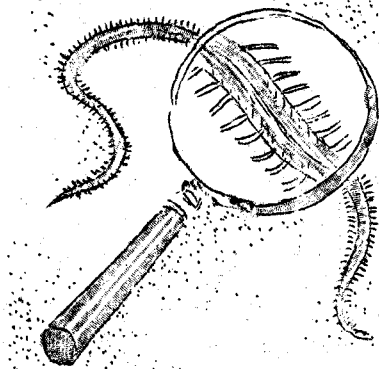
Ze werken precies als de rubber zuigertjes, die de
automobilisten gebruiken om de voorruitverwarmer

te bevestigen. De zuignappen staan op steeltjes. Ze worden op de huid
gedrukt en hechten zich daar zeer stevig vast. Zo stevig, dat wanneer
men een vangarm tegen de wil van de inktvis wil verwijderen er vaak pijn-
lijke plekken en soms verwondingen achterblijven. Potvissen, die, zoals
U waarschijnlijk wel weet, zich met een grote soort inktvissen voeden,
die een spanwijdte tussen de vangarmen van 10 tot 17 meter kunnen berei-
ken, dragen op hun huid rissen van deze afdrukken, ter grootte van een
gulden.

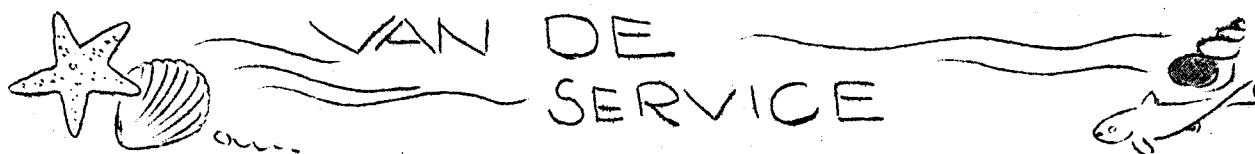
(wordt vervolgd)

EEN ZEEBAKJE MET VERRASSINGEN!

In het voorjaar van 1954 plaatste ik eens een volglasbakje (20x15x15) voor een venster pal op het zuiden, met de bedoeling om na te gaan hoe de algen zich zouden ontwikkelen. In verband met de afmetingen was de inrichting van dit bakje zeer eenvoudig. Een laagje zeezand van $\pm 1\frac{1}{2}$ cm en een paar met darmwier begroeide stenen en klaar was Kees. Dank zij de zonnige standplaats schommelde de temperatuur van dit miniatuurzeetje regelmatig tussen 18 en 34°C. doch daar ik geen plan had er dieren in te brengen, baarde me dit weinig zorgen. Ook ontbrak enige vorm van doorluchting. Na verloop van een paar weken waren glaswanden en bodem volkomen groen geworden. Het darmwier daarentegen stierf af, vermoedelijk door de hoge temperaturen. Nu had ik nog ergens een weckpot staan, waarin zich een dertigtal volwassen pekelkreeftjes bevonden. Daar ik deze pot nodig had voor een ander doel, kregen deze diertjes een plaats in mijn proefbakje. Trots de schommelende temperatuur hielden de kreeftjes zich goed. Toen kwam de eerste verrassing. Op een avond vroeg mijn vrouw me of ik wist dat er in het kleine bakje een paling zat, want ze had er een lang beest in zien zwemmen. Verwonderd ging ik eens kijken, maar er was niets te zien. Wel zag ik dat er in het zand vlak langs de voorruit een paar gangen waren gegraven. Met een houtje porde ik wat in het zand en ja, daar kwam de zgn. paling te voorschijn, in de vorm van een zeker 8 cm. lange zeeduizendpoot. Bij nader onderzoek bleek, dat er 3 van deze kluizenaars in het $1\frac{1}{2}$ cm. dikke zandbodempje aanwezig waren. Blijkbaar waren ze klandestien met het zeezand meeg gekomen, want ik zou niet weten hoe hun aanwezigheid anders verklaard moet worden. Het verstrekte voedsel, in de vorm van mosselvlies, werd met gulzige rukken onder het zand getrokken, zodat ze blijkbaar weinig van de kleine behuizing en de hoge temperatuur hadden geleden. Nu de volgende verrassing. Omstreeks die tijd kreeg ik van Dr. C. v.d. Meer een bosje draadwier (*Chaetomorpha Linum*). Daar mijn proefbakje het enige bakje was, dat behoorlijk daglicht ontving, kreeg ook dit wier hierin een plaatsje. Over de groei was ik niet zo tevreden. Het behield wel een mooie groene kleur, maar de hoeveelheid is zolang als ik het in mijn bezit heb gehad practisch hetzelfde gebleven. Tussen dit vrij grove draadwier bevond zich echter een dunner soort, dat enorm groeide. In een paar weken was het bakje haast geheel dichtgegroeid. Ook ontwikkelde zich nu veel zuurstof en als de zon maar even had geschinen was de oppervlakte van het water bedekt met een schuimlaag. De bevolking had zich intussen weer uitgebreid met een massa kleine cyclopsachtige diertjes. Op glaswanden, stenen en tussen het wier krioelde het hiervan. Toen ik op een avond met een loupe zat te kijken om eens te zien hoe deze kleine diertjes er nu precies uitzagen, schoot er plotseling iets tussen het wier weg. Daar het

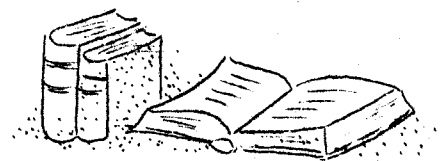

veel te vlug was voor een pekelkreeft, vroeg ik me verbaasd af wat dit nu weer kon zijn. Opnieuw ging ik met behulp van een houtje op onderzoek en na wat gepor tussen stenen en wier schoot het diertje plotseling weer te voorschijn. Wie schetst mijn verwondering, toen ik bemerkte dat het een klein visje was. Eerst kon ik het haast niet geloven, maar toen de hulp van de loupe werd ingeroepen bleek toch, dat het een normaal visje was. En het bleef niet bij dit ene exemplaar. Na een paar dagen constateerde ik de aanwezigheid van 8 stuks ongeveer 4 à 5 mm. grote visjes. Het probleem van hun aanwezigheid was spoedig opgelost. Het destijds van Dr. C.v.d. Meer gekregen draadwier kwam n.l. uit een bak, waarin zich enkele kweekstellen bevonden van het Curaçaose visje *Cyprinodon Dearborni*. Blijkbaar hadden deze visjes hun eitjes afgezet tussen het wier en waren deze eitjes (ook alweer) klandestien in mijn bakje gekomen. Eerst had ik het plan de visjes in een andere bak te doen, maar bij nader inzien leek het mij beter ze te laten waar ze waren. Het bakje bevatte n.l., zoals ik reeds zei, een grote hoeveelheid kleine diertjes, waaraan ze zich gezien hun dikke buikjes, behoorlijk te goed deden. Verder leek het mij beter ze in hetzelfde water te laten, waarin ze waren geboren. Achteraf bleek dit ook wel de juiste manier te zijn geweest, daar er slechts één is doodgegaan. De Overige 7 heb ik in het bakje gelaten tot ze ongeveer 2 cm. groot waren. Wel heb ik door middel van afschermen gezorgd, dat de temperatuur niet te veel schommelde. Zuurstofgebrek heb ik echter nooit geconstateerd. De visjes waren altijd even monter en het verstrekte voedsel werd steeds graag genomen. Ook de 3 duizendpoten hielden het goed en werden met de dag langer. De pekelkreeftjes hadden inmiddels het tijdige met het eeuwige verwisseld en ook de jonge kreeftjes, die eerst permanent aanwezig waren zullen wel een weg gevonden hebben in de magen der visjes. In het najaar heb ik het bakje leeggehaald en de *Cyprinodons* in een normaal verwarmd zeeaquarium gedaan, terwijl de zeeduizendpoten een onderkomen kregen in mijn Noordzeebak. Nu zal ik nooit iemand aanraden om bovengenoemde dieren in een dergelijk primitief bakje te houden en zelf zou ik er nooit aan zijn begonnen als alles niet zo vanzelf was gekomen. Wel blijkt, dat met zo'n klein experimenteeraquarium grappige en interessante dingen zijn te beleven.

Vanaf 15 Februari 1955 staan, zolang de voorraad strekt, de volgende zeedieren ter beschikking:

a. Droog te verzenden	
1. Paarden-anemonen (<i>Actinia equina</i>)	Gratis
2. Alikruikken (<i>Littorina Littorea</i>)	"
3. Muiltjes of Slippers (<i>Crepidula fornicata</i>)	"
b. In zee-water te verzenden	
1. Steurkrabben (<i>Palaemonetes varians</i>)	"

BOEKENNIEUWS

DER STRANDWANDERER

Het is thans 50 jaar geleden, dat Prof. Dr P. Kuckuck, custos aan de "Biologische Anstalt Helgoland", het licht deed zien aan bovengenoemd boek. In de loop van deze halve eeuw zijn reeds 5 herdrukken noodzakelijk gebleken om aan de vraag naar dit uitstekende werk te kunnen voldoen.

De 6e druk werd aan de hand van de nieuwste gegevens en inzichten op zee-biologisch gebied volledig bewerkt, verbeterd en uitgebreid door Dr A. Hagmeier, Prof. Dr P. Kornmann en Prof. Dr R. Drost.

"Der Strandwanderer" is niet bedoeld als leerboek voor de zee-biologie doch geeft een prima leidraad bij het opzoeken der namen, alsmede het leren kennen van de lichaamsbouw en levenswijze van de in de Noord- en Oostzee voorkomende planten en dieren. In deze 6e druk zijn -na een interessante, algemene verhandeling over het water (stromingen, zoutgehalte en temperatuur), vrijzwemmende levende wezens in zee, het aanspoelsel, de getijdenzone met haar rijke flora en fauna en de bewoners van zand- en rotsbodem- gedetailleerde beschrijvingen in woord en beeld opgenomen van strandplanten, zeewieren, ongewervelde dieren, weekdieren, stekelhuidigen, gewervelde dieren en vogels.

De illustraties werden uitgebreid tot niet minder dan 28 bijzonder fraaie en duidelijke kleurenplaten en 4 zwart-wit platen, waarop tesa-men meer dan 300 soorten planten en dieren zijn afgebeeld.

Dit 148 pagina's tellende, met kleine doch prettig lezende letter gedrukte boekwerkje geeft werkelijk een uitstekend beeld van hetgeen in onze betrekkelijk naaste omgeving te vinden is en... voor een groot gedeelte de moeite waard is in een zee-aquarium te worden gehouden. Uitgever is J.F. Lehmanns Verlag - München (Duitsland). De prijs van het keurig gebonden boek bedraagt DM 14,--.

G.G.P. Wouda

GARNALEN

Aanvulling: De prijs van de in de "Kor" no. 49 (1/1955) besproken tabel "Garnalen" bedraagt -in tegenstelling tot een eerder ontvangen mededeling- niet f. 0,60, doch is nader vastgesteld op f 0,45. -- W.

VERENIGINGSADRESSEN

Algemeen Voorzitter: J.P.J. Turlings, Oranjelaan 25, Rijswijk (ZH).

Algemeen Secretaris: J.C. van Egdom, Breitnersingel 43, Rotterdam.

Algemeen Penningmeester: M. Bot, Sportlaan 75, Vlaardingen, giro 349352.

1e Alg. Commissaris: G.G.P. Wouda, Hulshorststraat 6, Den Haag.

2e Alg. Commissaris: J.H. Kroon, Leeuwerikstraat 8, Leiden.

MAANDORGAAN "DE KOR"

Zendt alle kopij en daarmee verband houdende stukken, alsmede opgave van advertentie-teksten, aanvragen voor proefnummers en adresveranderingen uitsluitend aan het adres van de Secretaris, Breitnersingel 43, Rotterdam.

Verslag van het Algemeen Secretariaat over de periode Juni - Dec.'54.

Hoewel dit verslag officieel "jaarverslag" heet, behandelt het slechts het wel en wee van de vereniging over een periode van zeven maanden. Ondanks deze korte spanne tijds, zijn er toch wel enige belangrijke feiten te memoreren.

Na de jaarvergadering van 15 Juni, waarop het zittende bestuur met algemene stemmen werd herkozen en het jaarverslag van de secretaris en penningmeester werden goedgekeurd, vinden we op de kalender een aantekening over de succesvolle tentoonstelling in Den Haag, in samenwerking met de P.T.T. Aquariumvereniging en "Amicitia". Deze tentoonstelling duurde van 21 t/m 29 Augustus. B.M. kwam hier uit met een viertal bakken, die een dusdanige belangstelling trokken, dat bij tijd en wijle het gangpad geheel verstopt was! Het resultaat voor de vereniging was dan ook naar verhouding: 14 nieuwe leden!

Daarna kwam de jaarlijks terugkerende gebeurtenis: het Congres, dit jaar gehouden op Zaterdag 19 September. Vergaderd werd in een belangeloos door de Directie van Diergaarde Blijdorp ter beschikking gestelde ruimte. Het programma was, getuige het enthousiasme van de bezoekers, zeer interessant en afwisselend. De deelnemers waren zoals ieder jaar van heinde en ver gekomen en zijn verrijkt teruggekeerd. Niet in het minst droeg daartoe bij de tentoonstelling van inlandse en exotische dieren in de Rivierhal. Speciaal voor ons ingericht door de Heer Spoelstra. Er mag hier nog wel eens de nadruk op worden gelegd, dat het welslagen van dit congres voor een zeer groot deel van de medewerking van de Heer Spoelstra afhankelijk geweest is, waarvoor hem hier nogmaals dank wordt gebracht.

Onze service heeft, en doet dat nog steeds, voorzien in een behoefte. Dr van der Meer wordt min of meer overstroomd met aanvragen om dieren. Ik wil er nog wel even de aandacht op vestigen, juist omdat deze tendens gaat optreden, dat de service niet is een gemakkelijke vangplaats voor Uw aquariumdieren, die U tijd en natte voeten bespaart. Allereerst dient U er zelf op uit te trekken en dan pas een beroep te doen. Wanneer U wat gevangen hebt, bedenkt dan ook de service - en dus Uw medeleden - eens!

Ook de propaganda voor het houden van tropische en subtropische dieren vorderde dank zij de enige malen geïmporteerde dieren.

De "Kor" verscheen in de oude getrouwe uitvoering, maar in een grotere omvang. Het leeuwenaandeel van het werk werd verzet door de redacteur, die wij daarvoor onze hartelijke dank overbrengen.

Het ledental vertoonde een gestage groei, zelfs zodanig, dat de oplaag van de Kor, die toch ruim gesteld was, vergroot moest worden. Het begint er op te lijken, dat er gesproken mag worden van een ingeburgerd zijn van de zee-aquariumliefhebberij.

Ik wil dan dit verslag beëindigen met alle leden te bedanken voor het werk, dat zij, geweten en ongeweten, voor de vereniging verricht hebben. Laat ons allen de schouders er onder zetten om te trachten de vereniging in het komend jaar nog groter en sterker te maken.

Rijswijk (ZH), 14 Januari 1955,
De Alg. Secretaris,
J. Turlings.

JAARVERSLAG 1954

Saldo 1 Januari 1954		f.135.94
Contributies	f.334.65	
Terug voorschot secretaris	" 19.-	
Saldo kosten geding	" 13.-	
Vergoeding van kosten service-dienst	" 2.05	
Tentoonstelling: baten	f. 51.40	
lasten	" 43.03	
	<hr/>	
terug voorschot redacteur	" 3.37	
	" 4.-	
	<hr/>	" 331.07
		<hr/>
		f.517.01
Bestuursvergaderingen	f. 60.05	
Incassokosten	" 3.20	
Oprichtingskosten en bezoeken aan werkgroepen	" 10.55	
Drukkosten statuten	" 6.30	
Porti, telefoon bestuursleden	" 42.39	
Lidmaatschapskaarten	" 16.50	
Kosten congres	" 17.79	
Porti districts-vertegenwoordigers	" 1.73	
De Kor:		
Cyclostyle-papier	f.100.-	
Stencilwerk	" 144.95	
Drukkosten omslag	" 131.65	
Porti enz.	" 56.55	
	<hr/>	
	f.433.15	
Opbrengst advertenties	f.155.-	
Oude nummers	" 20.-	
Inleggers	" 10.-	
	<hr/>	
	f.135.-	
	<hr/>	
	" 243.15	
	<hr/>	f.412.66
		<hr/>
Saldo per 31 December 1954		<u>f.104.35</u>

+) Nog te betalen kosten tentoonstelling f. 9.50

Vlaardingen, 1 Maart 1955.
De Penningmeester,
M. Bo